Skalbaggar funna i Messaureområdet, Lule lappmark. 2 (Coleoptera)

STIG LUNDBERG

Lundberg, S. Skalbaggar funna inom Messaureområdet, Lule lappmark. 2 (Coleoptera). [Beetles found in the Messaure area in Lule lappmark. 2 (Coleoptera)]. – Ent. Tidskr. 98:91–94 (1977). Lund, Sweden 20 September 1977. ISSN 0013-886X.

Lists of Coleoptera species taken in 1973–1975 in Lule Lapmark (Sweden) are presented. They include additional species caught in traps of different kinds in the Messaure area as well as a few species taken by other means in the same area. Certain species found in Muddus National Park (but not yet in Messaure) or Vuollerim are also mentioned. Previously 42 of the species listed (marked *) have not been reported from Lule Lapmark. Among them *Placusa cribrata* Johnson & Lundberg is described as new to science in Ent. scand. 8:71–73 *Atomaria elongatula* Er. and *Pityophthorus morozovi* Spess. are new to Sweden. Notes are given on the latter three species, also on certain other species of particular interest from a faunistic point of view.

S. Lundberg, Skeppsbrogatan 9, S-951 35 Luleå, Sweden.

I Ent. Tidskr. 95:85–94 har jag redovisat resultatet ur skalbaggssynpunkt av insamlingar företagna i Messaure-området med hjälp av olika typer av fällor under åren 1970–72. Insamlingarna fortsatte 1973, 1974 och försommaren 1975 och jag vill här nedan redovisa främst nytillkomna arter i detta material. Jag tar också upp för fullständighetens skull några arter, som påträffats i omgivningarna, bl.a. i Muddus nationalpark och i Vuollerim.

Totalt redovisades i föregående sammanställning 807 arter i fångstmaterialet, 15 arter insamlade vid besök i Messaure och 18 arter påträffade i Muddus nationalpark. Antalet arter tagna i fällor har i och med 1973–75 års fångster utökats till 974. Därtill kommer 95 arter tagna dels i Messaure dels i Muddus och Vuollerim, dvs. totalt 1 069 arter, vilket är en anmärkningsvärt hög siffra. Fortfarande återstår dock 135 arter, som är tagna i Pålkem-trakten ca 7 mil OSO Messaure. Flertalet av dessa, bl.a. 31 dykare går säkerligen att leta reda på i Messauretrakten också.

42 av nedanstående arter, som är "nya" för Lule lappmark, har i likhet med förra sammanställningen markerats med *. Av dessa är två nya för Sverige (*Atomaria elongatula* Er. och *Pityophthorus morozovi* Spess.) och en ny för vetenskapen (*Placusa cribrata* Johnson & Lundberg). Några arter, bl.a. dessa tre, behandlas separat efter artsammanställningen.

Förteckning över arter fångade i fällor i Messaure
(List of species caught in traps at Messaure)

Carabidae

Elaphrus lapponicus Gyll., *Dyschirius nigricornis* Motsch., *Bembidion quadrimaculatum* L., *Patrobus septentrionis* Dej., *Amara ovata* Fbr., *Pterostichus diligens* Strum, *P. nigrita* F.

Dytiscidae

Hydroporus discretus Frm., *Agabus congener* Thunb., *A. guttatus* Payk., *Ilybius aenescens* Thoms., *Rhantus suturellus* Harr., *Colymbetes paykulli* Er., *Dytiscus lapponicus* Gyll.

Hydrophilidae

Cercyon tristis Ill.

Silphidae

**Ecanus glaber* F., **Sciodrepoides fumata* Spence, *Colon barnevillei* Kr.

Liodidae

Liodes calcarata Er., **Agathidium mandibulare* Sturm.

Ptilidae

Micridium halidayi Matth., *Ptiliolum croaticum* Matth., **Ptinella denticollis* Frm, (*P. testacea* Heer utgår), *P. tenella* Er.

Scaphididae

**Scaphosoma boreale* Lbl.

Staphylinidae

Phyllodrepa sahlbergi Luze, *Mannerheimia arctica* Er., (*M. divergens* Mäkl. utgår), *Stenus confusoides* Renk., *S. canaliculatus* Gyll., *S. nitens* Steph., *S. argus* Gr., *S. strandi* Bck, *S. bifoveolatus* Gyll., *S. problematicus* Kev & Allen, *S. palustris* Er., *S. umbratilis* Csy, **Medon nigriceps* Kr., *Lathrobium terminatum* Gr., *Othius lapidicola* Kies., *Philontus concinnus* Gr., *P. debilis* Gr., *P. rotundicollis* Mén., *P. sordidus* Gr., *Staphylinus fulvipes* Scop., *Quedius fuliginosus* Gr., *Q. nitipennis* Steph., *Q. mesomelinus* Mrsh., *Q. subunicolor* Korge, *Q. umbrinus* Er., *Mycetoporus longicornis* Mäkl, *Bryoporus cernuus* Gr., *B. rugipennis* Pand., *Bolitobius trimaculatus* Payk., *Conosoma marshami* Steph., **Tachyporus solutus* Er. *Gymnusa variegata* Kies., *Myllaena intermedia* Er., *Oligota muensteri* Bernh., *Gyrophaena affinis* Sahlb., *Encephalus complicans* Westw., **Placusa cribrata* Johnson & Lundberg, *Homolota plana* Gyll., *Tachyusa leucopus* Mrsh., *Gnypeta brincki* Brd.i.l., *Schistoglossa curtipennis* Sharp., *Amischa cavifrons* Sharp., *Atheta acutangula* H. K. Hns., *A. amblystestegii* Brd., *A. basicornis* M. & Rey, *A. boleticola* J. Sahlb., (*A. boletophila* Th. utgår), *A. gyllenhali* Th., **A. inhabilis* Kr., *A. laevicauda* J. Sahlb., *A. longiuscula* Gr., *A. nidicola* Jogans., **A. planifrons* Waterh., *A. procera* Kr., *A. sparre-schneideri* Munst., *A. subtilissima* Kr., *A. subsinuata* Er., *Lomechusa mariae* Palm, **Calodera nigrita* Mnh. *C. riparia* Er., *Ocyusa maura* Er., *Hygropora cunctans* Er., *Oxypoda haemorrhoa* Mnh., *Thiasophila angulata* Er., *Microglotta nidicola* Frm.

Histeridae

Platysoma angustatum Hoffm., *P. frontale* Payk.

Cantharidae

**Cantharis livida* L., *C. liturata* Fall., **Malthodes fibulatus* Kies.

Elateridae

Elater pomonae Steph., *Hypnoidus riparius* F., *Athous subfuscus* Müll, *Corymbites sjaelandicus* Mull.

Heteroceridae

**Heterocerus fusculus* Kies.

Byrrhidae

Cytilus auricomus Dft., *Syncalypta paleata* Er.

Nitidulidae

**Cateretes pedicularis* L., *Omosita colon* L., *Epurea contractula* J. Sahlb., *E. pygmaea* Gyll., *E. opalizans* J. Sahlb., *E. unicolor* Ol., *Pityophagus ferrugineus* L., **Cybocephalus politus* Gyll.

Cucujidae

**Monotoma bicolor* Villa

Cryptophagidae

Cryptophagus archangelicus J. Sahlb., **C. lysholmi* Munst., Atomaria fuscipes Gyll., **A. turgida* Er., *A. subangulata* J. Sahlb., **A. elongatula* Er., **A. pseudaffinis* Strand & Johnson

Lathrididae

Lathridius variolosus Mnh., *Enicmus pseudominutus* A. Str., **E. planipennis* A. Str., *Corticaria lateritia* Mnh., *Corticarina latipennis* J. Sahlb.

Colydiidae

Ditoma crenata F.

Endomychidae

Endomychus coccineus L.

Coccinellidae

**Scymnus frontalis* F., *S. jakolewi* Weise (*triangularis* J. Sahlb.), **Hyperaspis reppensis* Hbst, *Hippodamia 7-maculata* DeG., *Adonia variegata* Gze, **Anisosticta 19-punctata* L., *Adalia conglomerata* L., *A. frigida* Schneid., *Coccinella 7-punctata* L., *C.5-punctata* L., *C.11-punctata* L., *C. trifasciata* L., *C. hieroglyphica* L., (*Calvia 14-guttata* L. utgår)

Ciidae

Cis glabratus Mell., *C. nitidus* F., *Ennearthron laricinum* Mell., *E. elongatulum* Gyll.

Anobiidae

**Xyletinus hanseni* A. Jns.

Ptinidae

Ptinus raptor Sturm, *P. villiger* Rtt.

Aderidae

**Aderus pentatomus* Th.

Mordellidae

Mordellistena humeralis L.

Serropalpidae

Tetratoma ancora F.

Cerambycidae

Acmaeops marginata F., *Gaurotes virginea* L., *Callidium violaceum* L.

Chrysomelidae

**Donacia thalassina* Germ., **Cryptocephalus punctiger* Payk., *Adoxus obscurus* L., **Galerucella calmariensis* L., **Phyllotreta tetrastigma* Com., **Chalcoides aurata* Mrsh.

Anthribidae

Brachytarsus scapularis Gebl.

Curculionidae

Coenorrhinus longiceps Th., *Bytiscus populi* L., **Eremotes nitidipennis* Th., *Notaris aethiops* F., *Brachonyx pineti* Payk., **Curculio salicivorus* Payk., *Lepyrus arcticus* Payk., *Micrelus ericae* Gyll., **Rhynchaenus rusci* Hbst, *R. stigma* Germ.

Scolytidae

Polygraphus punctifrons Th., *Crypturgus pusillus* Gyll., *Phthorophloeus spinulosus* Rey, *Dryocoetes alni* Georg.; **Pityphtorus morozovi* Spess.

Arter funna i Messaure men ej tagna i fällor
(Species found in Messaure but not taken in traps)

Adelocera fasciata L. (leg. S. Lundberg)
Hypophoeus bicolor Ol. (leg. S. Lundberg)
Melasoma aenea L. (leg. N. Höglund)

Arter funna i Muddus nationalpark
(Species found in Muddus National Park)

Materialet är insamlat av K.-J. Hedqvist samt K. Gustafsson (KG) och S. Lundberg (SL).

Haliplus fulvus var. *lapponum* Th.
Stenus palposus Zett., *Oxypoda lugubris* Kr. (SL).
Rhagonycha testacea L.
Hypnoidus dermestoides Hbst.
Chrysobothris chrysostigma L.
Megatoma pubescens Zett. (SL).
Laemophloeus abietis Wank.
Enicmus minutus L.
Callidium aeneum DeG.
Donacia crassipes F., *D. obscura* Gyll. (KG), *Plateumaris discolor* Panz., *P. sericea* L., *Cryptocephalus nitidus* L., *Cassida rubiginosa* Müll.
Polydrosus ruficornis Bonsd., **Dorytomus tremulae* Payk. (KG), *Coeloides rubicundus* Hbst (KG).

Arter funna i Vuollerim
(Species found in Vuollerim)

Materialet är insamlat av D. Engström (DE), P. Rask (PR), K. Lundström (KL), S. Persson (SP), N. Höglund (NH), S. Lundberg (SL) och T. Gustafsson (TG).

Cicindela silvatica L. (KL), *Amara apricaria* Payk. (DE, KL), *A. erratica* Dft. (KL), *A. fulva* DeG. (DE), *A. ingenua* Dft. (DE, PR), *A. municipalis* Dft. (DE, KL), *A. ovata* Fbr. (KL), *Pterostichus lepidus* Lesko (KL), *Metabletus truncatellus* L. (DE, PR, KL).
Agabus conifinis Gyll. (PR), *Rantus exoletus* Forst. (DE, KL), *Ilybius crassus* Th. (TG).

Blitophaga opaca L. (DE, PR, KL).
Astenus pulchellus Heer (DE, PR).
**Corymbites castaneus* L. (TG).
Buprestis rustica L. (KL).
Dermestes palmi Sjöb. (SL).
Olibrus aeneus F. (KL).
Adalia bipunctata L. (DE).
**Ennearthron palmi* Lohse (SL).
Stephanopachys linearis Kug. (SL).
Pytho depressus L. (KL).
Melandrya dubia Schall. (NH).
**Tribolium destructor* Uytt. (DE, PR) införd, *Hypophloeus longulus* Gyll. (NH), *Upis ceramboides* L. (KL), **Tenebrio molitor* L. (DE, KL) införd.
Aphodius fimetarius L. (DE), **A. sabulicola* Th. (DE).
Strangalia nigripes DeG. (DE), *Acanthocinus aedelis* L. (DE, PR), *Saperda scalaris* L. (KL).
Chrysomela marginata L. (DE, PR, KL), *C. staphylea* L. (DE), *Gastroidea polygoni* L. (KL), *Hydrothassa marginella* L. (DE, KL), *Melasoma tremulae* F. (KL).
Notaris acridulus L. (DE).

Några arter av speciellt intresse
(Some species of special interest)

Trachypachys zetterstedti Gyll.

Totalt 80 exx. har nu insamlats t.o.m. hösten 1975 på Messaure-lokalen, flertalet genom sållning vår och höst.

Ecanus glaber F.

Denna som mycket sällsynt ansedda art erhölls i en och samma fönsterfälla i tät ca 100-årig tallskog i 4 exx. varav 2 exx. 1–10.5 och 2 exx. 10–20.5 1974. Frågan är vad som attraherat arten, som vid ett tillfälle tagits i ruttnande *Armellaria* (honungsskivling) på hösten i Hamra

nationalpark av Anton Jansson, men i övrigt endast tillfälligt, flygande på våren eller i vinddrift (bl.a. J. R. Bergvall och T. Palm).

Placusa cribrata Johnson & Lundberg

Nyligen beskriven efter material taget dels i Messaure, dels i Pite lappmark. Norrbotten och norra Finland (Ent. scand. 8:71–73).

Atomaria elongatula Er.

Denna för Sverige nya art har Colin Johnson konstaterat i 6 exx. bland den stora mängden av långsmala *Atomaria (s. str.)* i fällmaterialet. Arten är närmast känd från Finland. Fynddata är 5–12.6, 26–29.6 och 29.6–3.7.1972 samt 2 exx. 7.6.75.

Megatoma pubescens Zett.

En ängerlarv, som kröp på en tallstubbe 18.6.73 i Muddus nationalpark, togs tillvara och vid kläckningen hösten 1973 visade det sig vara denna tidigare i Sverige endast i ett par exemplar från Abisko, Saltoluokta och Kvikkjokk kända art. Ytterligare tre larver tillvaratogs hösten 1973 på samma lokal i en tallstubbe och av dessa kläcktes ett exemplar 4.5.74.

Ennearthron palmi Lohse

Påträffad i stort antal 7.6.65 i en björkstubbe i Vuollerim.

Xyletinus hansoni Jns.

Inte mindre än 16 exx., de enda som överhuvud erhållits i allt fällmaterial av denna trägnagare, togs veckan 10–17.6.74 i en fönsterfälla. Med hänsyn till biologin som jag beskrivit i Ent. tidskr. 94:37–38, antar jag att fällan stått intill en spillningshög (av älg eller hare?) i vilken utvecklingen ägt rum.

Pityophthorus morozovi Spess.

Ett exemplar, första nordiska, av denna barkborre, erhölls i en ljusfälla 2–9.7.73. Arten, som utvecklas i fina grangrenar, är närmast känd från Kolahalvön.

Jag vill än en gång passa på att tacka Prof. Karl Müller för att jag fått överta för bearbetning hela skalbaggsmaterialet ur Messaure ekologiska stations insamlingar ävensom Colin Johnson för allt arbete med bestämning och kontroll av *Atomaria*-materialet.